

om det maatte blive ved det Gamle; og navnlig, da de Andre, som have Tiende, maae udrede Skat paa denne Maade, saa vnsker jeg ikke, at der skal gjøres nogen Forskiel mellem Geistligheden og Andre. Jeg tilstaaer, at Hovedgrunden for mig i denne Henseende har været, at jeg ikke vil, at man, naar der er Tale om Byrder, skal trække en Grændse mellem Geistligheden og andre skatteydende Borgere, men at den skulde staae paa det samme Punkt, som disse. Og lad saa være, at den maafee derved kom til, at udrede Noget mere, saa siger jeg, at det ret vel synes at stemme med Geistlighedens Betydning, med en rigtig Opfattelse af Geistlighedens Stilling. Og jeg anseer det for at være af Bigtighed, at Skatten udredes paa samme Maade, som hidtil, saaledes at de ikke vilkaarlig sættes over i en anden Klasse af Skatteydere nemlig i Embedsklassen. Der er ogsaa et andet Hensyn, hvorfor jeg foretrækker det, som jeg har tilladt mig at stille i Forbindelse med Minoritetens Forslag, at Geistlighedens Hartkorn skulde udrede et mindre Beløb; jeg troer nemlig, at Skatten derved fordeles ligeligere paa de større og mindre Kald. Jeg troer, at det ofte vil hælde sig, at smaa Kald have en temmelig stor Avling, men derimod kun liden Tiende; og at man derfor ved at give en Nedsættelse i Hartkornskatten, medens man derimod ikke giver nogen Nedsættelse med Hensyn til Tienden, men lader den udredes paa samme Maade, som af alle andre Tiendeydere — at man derved letter de mindre Præstekald og rammer de større. Det er en temmelig indviklet Beregning, men jeg har anstillet en saadan med nogle Præstekald og fundet, at den vilde staae til. Det er af disse Grunde, at jeg har tilladt mig at stille dette Forslag; jeg lægger forøvrigt som sagt ingen særegen Vægt paa, om man vælger den ene eller den anden Fremgangsmaade; da en Hovedting dog er opnaaet, det at Geistligheden om ikke med begge Been, saa dog med det ene, hvis Comiteens Forslag antages, kommer til at staae blandt de øvrige skatteydende Borgere.

Cultusministeren: Den Paragraph af det foreliggende Lovudkast, hvorover For-

handlingerne ere aabnede, indbefatter saa forskellige Gjenstande, og de stillede Ændringsforslag gaae i saa forskellige Retninger, at man let derved er sat noget i Forlægenhed med at afgjøre, paa hvilket Punkt af Forhandlingerne man kunde ønske at tage Ordet over en bestemt Gjenstand. Det er nemlig altid beklageligt, naar en saadan Forhandling springer om mellem forskellige Punkter, saaledes at den taber sin Sammenhæng. Der ligger, saavidt jeg seer, i den Paragraph, vi her forhandle, væsentlig 3 Punkter, hvorom Discussionen vil dreie sig; dels det store Hovedspørgsmaal — thi saaledes er det nylig ganske rigtigt betegnet af en æret Taler — om Skattens Fordeling paa eet eller flere Aar, dernæst det almindelige Spørgsmaal om Hartkornskatten og Forholdets Udvæjning mellem Hartkorns = Tierne og Hartkorns = Brugerne i det Hele; og endelig for det 3die Spørgsmaalet om Geistlighedens særlige Besatning, og det sidste Spørgsmaal kommer til at dreie sig om de 2 Ændringsforslag, som ere stillede til Lovudkastet, nemlig Udvalgets Forslag og det, som er stillet af Rigsdagsmanden for Maribo Amt 4de District (Monrad). Efterat den sidste ærede Rigsdagsmand har udtalt sig om sit Forslag, og efterat tidligere et andet Medlem af Thinget er gaaet ind paa hele Spørgsmaalet om Geistlighedens Besatning, skal jeg tillade mig at tage Ordet om denne Gjenstand, og jeg troer just at gjøre det paa passende Sted.

Min ærede Collega, Finanzministeren, betegnede Cultusministeren som Geistlighedens naturlige Talsmand; jeg ønsker vistnok at optræde som Geistlighedens Talsmand, men jeg skal vel erindre, at jeg baade som Minister og som Medlem af dette Thing ligesaa meget bør være Statens og Rettens Talsmand i det Hele, og jeg skal søge at fastholde dette Standpunkt, hvorpaa jeg ved disse forskellige Hensyn maa sætte mig.

Jeg skal begynde med en kort Bemærkning om Krigsskatten for Geistligheden iffor. Det er indrømmet fra alle Sider, skøndt med nogen Betænkelse af den ærede sidste Taler, at Geistligheden ved den har mere end tilborlig bebyrdet. Jeg maa herved tilføie, at, naar der i Motiverne til Lovudkastet er opgivet, at